

Nämndens Årsplan och budget 2026

Kost- och servicenämnd

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Nämndens uppdrag.....	3
3	För nämnden relevanta styrande dokument	3
4	Nämndens omvärldsfaktorer: möjligheter och utmaningar.....	3
5	Nämndens prioriteringar	4
6	Nämndens resultatmål, indikatorer och aktiviteter.....	4
7	Budget	8

1 Inledning

Regionplan och budget utgör regionfullmäktiges övergripande styrning för perioden och är ett verktyg för att styra mot Region Värmlands vision "Livskvalitet i världsklass". I regionplanen fastställs årligen regionfullmäktiges övergripande effektmål för mandatperioden, årets budgetram, fördelning av nämndernas nettokostnadsramar samt en ekonomisk flerårsplan.

Nämndens Årsplan och budget är nämndens styrande dokument för perioden och bygger på nämndens svar på planeringsdirektiv. I Nämndens Årsplan och budget fastställs årets prioriteringar, tidigare beslutade resultatmål och indikatorer samt intern ramfördelning på en övergripande nivå. Dokumentet utgör underlag för den fortsatta planeringen inom det egna ansvarsområdet.

Beslut om Årsplan och budget ska tas innan årsskiftet 2025/2026.

2 Nämndens uppdrag

Kost- och servicenämndens uppdrag är att åstadkomma en hållbar (ekonomisk, social och miljömässig) måltidsverksamhet med hög kvalitet för god, jämlik och jämställd hälsa. Nämnden ska verka för god samverkan mellan nämnden parter och i samråd med dess intressenter.

Nämnden ska arbeta i enlighet med relevanta mål i Agenda 2030. Flera mål i Agenda 2030 berör kost- och servicenämndens ansvarsområde men i olika omfattning. Kost- och servicenämnden bidrar till målen genom att arbeta för minskad resursförbrukning samt låg miljöpåverkan. Det sker genom att de måltider som tillagas och serveras ska vara bra för både hälsa och miljö.

3 För nämnden relevanta styrande dokument

- Regeringsformen
- Kommunallagen
- Förvaltningslagen
- Reglemente för kost-och servicenämnden
- Samverkansavtal kost- och servicenämnden
- Internkontrollplan
- Statens livsmedelsverks nationella riktlinjer för måltider i äldreomsorgen 2024.
- Statens livsmedelsverks nationella riktlinjen för måltider på sjukhus 2023.
- Socialstyrelsens vägledningsdokument Att förebygga och behandla undernäring 2023.
- Livsmedelslagen 2006:804
- Agenda 2030
- Värmlandsstrategin
- Region Värmlands miljöplan
- Region Värmlands folkhälsostrategiska plan

4 Nämndens omvärldsfaktorer: möjligheter och utmaningar

Möjligheter

Genom långsiktigt hållbarhetsarbete bidrar kost- och servicenämnden till flera av målen i Agenda 2030. Nämnden ska arbeta för att öka andelen livsmedelsinköp av svensk animalieråvara.

Nämndens arbete bidrar till ökad kunskap och förståelse avseende kostens betydelse för målgruppen äldre, sjuka och sköra. Nämndens måltidskoncept bidrar till välbefinnande och hälsa genom att de är anpassade efter målgruppens behov och önskemål, genom variation och flexibilitet ökar valfriheten i måltiden.

Utmaningar

Den ekonomiska utvecklingen kopplat till prisutveckling på livsmedel, förpackningar och transporter. Med nuvarande omvärldsläge råder stor osäkerhet kring kommande år samt planperiod. Nämnden ska

under planeringsperioden 2026 - 2028 arbeta för en ekonomi i balans, vilket är det högst prioriterade målet.

Måluppfyllelse gällande miljömål. Arbetet försvåras av att miljövänliga och hållbara alternativ är kostnadsdrivande samtidigt som nämndens resurser är begränsade. Nämnden ska utgå ifrån att nämndens aktiviteter, utvecklingsarbete, satsningar och investeringar ska finansieras inom nämndens tilldelade ram.

Måltidsverksamhet ingår i samhällsviktig verksamhet och utgör en del i samhällets beredskap för att klara stora och små störningar. Nämnden ska under planperioden bygga upp och säkra sin måltidsproduktion vid fredstida krissituationer eller höjd beredskap.

5 Nämndens prioriteringar

Framtaget måltidskoncept bidrar till en god folkhälsa för nämndens målgrupp samt möjliggör för en hållbar utveckling. Nämnden kommer fortsatt att prioritera produktion av välsmakande, kvalitetssäkrade och näringsriktiga maträtter som är bra både för hälsa och miljö. Inom ramen för tilldelad budget prioriteras svensk råvara.

Under 2026 kommer nämnden att prioritera det fortlöpande arbetet med robusthöjande åtgärder för stärkt motståndskraft. Under planperioden ska nämnden arbeta för att säkra en långsiktig, hållbar måltidsproduktion.

6 Nämndens resultatmål, indikatorer och aktiviteter

Nämnden ska arbeta för att invånare ska leva ett gott liv, må bra, vara trygga och känna sig nöjda. Tillgång till god och näringsriktig mat är viktigt för målgruppen äldre, sjuka och sköra. Måltiderna ska vara goda, tillgängliga och ha hög kvalitet.

Nämndens strategi utgår från Livsmedelsverkets Nationella riktlinjer för måltider i äldreomsorgen samt Nationella riktlinjer för måltider på sjukhus. Måltidsmodellen ger ett helhetsperspektiv på bra måltider och kan användas vid planering och uppföljning av den offentliga verksamheten. Modellen består av sex olika områden, som alla är viktiga för att de offentliga måltiderna ska skapa matglädje och bidra till hållbar utveckling.

Bild Måltidsmodellen Livsmedelsverket

6.1 Effektmål: Trygga och nöjda invånare

6.1.1 Resultatmål: Måltidsverksamhet med hög kvalitet

Beskrivning

Nämnden ska arbeta för att invånare ska leva ett gott liv, må bra, vara trygga och känna sig nöjda. Tillgång till god och näringsriktig mat är viktigt för målgruppen äldre, sjuka och sköra. Måltiderna ska vara goda, tillgängliga och ha hög kvalitet.

Måltidsverksamhet med hög kvalitet. Hög kvalitet uppnås genom att utveckla kost- och servicenämndens måltidskoncept utifrån behov, synpunkter och önskemål från patienter och kunder.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 2: Ingen hunger
- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 4: God utbildning för alla
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 10: Minskad ojämlikhet
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Kommunikation och information		Delår	Drift- och utvecklingsgruppen ska, fortlöpande under året, redovisa och informera om genomförda aktiviteter. Under 2026 ska drift- och

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
			utvecklingsgruppen genomföra kundundersökning.

6.2 Effektmål: Attraktivt och hållbart Värmland

6.2.1 Resultatmål: God samverkan genom hela måltidsprocessen

Beskrivning

God samverkan genom hela måltidsprocessen inom ramen för kost-och servicenämndens ansvarsområde. Genom att höja kompetens och kunskap om nutritionens betydelse bidrar nämnden till ökad kunskapsnivå hos både kommuner och inom Region Värmland.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 2: Ingen hunger
- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 10: Minskad ojämlikhet
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Information- och utbildningsinsatser inom nutritionsområdet.		År	Uppföljning sker genom dialog och fördjupning vid nämndmöte om genomförda utbildningsinsatser som stärker nutritionens betydelse för hälsa och välmående.

I samband med genomförd riskbedömning hösten 2025 identifierades behov av utbildning inom området välfärdsbrottslighet. Under 2026 kommer plan för genomförande att tas fram. I riskbedömningen ses också behov av att tydliggöra roller och ansvar inom ramen för nämndens ansvarsområde.

6.3 Effektmål: God, jämlik och jämställd hälsa

6.3.1 Resultatmål: Utveckla och kvalitetssäkra utbud och tjänster inom måltidsområdet

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 2: Ingen hunger
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Aktiviteter
Säkra måltidsproduktion vid störning.
Förvaltningsgruppens aktiviteter.

Måltidsverksamhet ingår i samhällsviktig verksamhet och utgör en del i samhällets beredskap för att

klara stora och små störningar. Under året ska DUG-gruppen arbeta med kartläggning av nuläge för att på sikt bygga upp och öka motståndskraften för att klara störningar.

Förvaltningsgruppen samverkar och håller ihop nämndens utvecklingsarbete gällande digitalisering. Redovisning sker vid varje nämndmöte. I förvaltningsgruppens arbete ingår också att samverka kring upphandlat kostdatasystem. I genomförd riskbedömning hösten 2025 ses behov av att se över reservrutiner för systemstödet.

6.4 Effektmål: Hållbar organisation

6.4.1 Resultatmål: Ekonomi i balans

Beskrivning

Region Värmlands verksamhet ska bedrivas med god ekonomisk hushållning, kostnadskontroll och långsiktig ekonomisk hållbarhet. Det innebär att verksamheten ska rymmas inom beslutade ekonomiska ramar.

God ekonomisk hushållning är en förutsättning för att även i framtiden kunna ge värmlänningarna en god hälso- och sjukvård inklusive tandvård, regional utveckling, kollektivtrafik, kultur och bildning. Det finansiella perspektivet av god ekonomisk hushållning innebär att varje generation ska bära kostnaderna för den service som de konsumerar.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

 Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Kostnad per måltid (kr).	38,8 kr	Delår	Kostdatasystem, Raindance.
Nettokostnad mot budget		Månad	Raindance
Nyttjandegrad i e-handelssystemet		År	Raindance

6.4.2 Resultatmål: Låg miljöpåverkan

Beskrivning

För att hålla vårt miljöavtryck så lågt som möjligt från de resurser vi måste köpa in, använda och förbruka, samt från de direkta avtryck vi gör i miljön genom exempelvis markanvändning och transporter, krävs ett brett spektrum av insatser. Vi behöver bland annat gå över till fossilfria förbrukningsmaterial och transporter, öka andelen livsmedel med lågt klimatavtryck, ställa skarpare miljökrav vid upphandlingar och göra medvetna val av läkemedel och byggmaterial. Det är också viktigt att möjliggöra materialåtervinning i högre utsträckning samt att vårda och utveckla utomhusmiljöerna kring våra fastigheter för att bidra till en stärkt biologisk mångfald. Även genom vår placering i fonder och aktier samt genom våra bidrag, projektmedel och stöd kan vi främja aktiviteter och insatser som bidrar till miljömässig hållbarhet.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 2: Ingen hunger
- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 6: Rent vatten och sanitet
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Inköpsandel av svensk animalieråvara ska öka	96%	Delår	Statistik från systemstöd Hantera.

Andelen livsmedelsinköp av svensk råvara ska öka årligen. Indikatorn är ny för 2026 (Region Värmlands miljöplan) och innehåller andel inköp av kött, fågel, mejerivaror, ost och ägg.

7 Budget

Nämndens planering för 2026 ska rymmas inom den nettokostnadsram som regionfullmäktige har tilldelat nämnden i Regionplan och budget 2026. Det är av största vikt att nämnden vidtar nödvändiga åtgärder för att nämndens verksamhet ska kunna utföras inom den tilldelade nettokostnadsramen. Nämndens aktiviteter, utvecklingsarbete, satsningar och återinvesteringar ska finansieras inom nämndens nettokostnadsram.

Beslutat nettokostnadsram 2026 är 1 275 tkr.

Respektive part i nämnden lämnar ekonomiskt bidrag till nämndens verksamhet som baseras på bruttokostnaden och andelen förväntade behov av måltider. Över-/underskott regleras årligen och fördelas proportionellt utifrån respektive huvudmans andel av den totala årsvolymen. Den definitiva slutavräkningen sker snarast efter årsskiftet, dock senast tre månader därefter.

Långsiktig strategi under planperioden; Väl genomförda upphandlingar skapar förutsättningar och möjligheter att uppnå miljömål samt ekonomi i balans.

Strategi 2026; Flexibilitet gällande menyplanering, där anpassning av livsmedel och förpackningar sker fortlöpande, för att uppnå kostnadseffektivitet.

Andel planerat behov per part för 2026

Part	Planeratbehov2026 (Antal måltider)
Karlstad	158 000
Kristinehamn	86 000
Hammarö	9 700
Regionen	77 000
Summa	330 700

Prognostiserad kostnad per portion 2026 38,8 kr.

Nämndens Årsplan och budget 2026, Kost- och servicenämnd – REGION VÄRMLAND

	Oviktade	Oviktade	
	Utfall jan-dec Kost och Servicenämnden	Budget jan- dec fördelat 1/12	Avvik
Kostnad			
	(tkr)		
Personal		3 024	
Råvaror		6 994	
Material		788	
Övriga kostnader		2 034	
Totalt	0	12 840	
Kostnad per måltid (kr)		38,8	
Fördelning	Antal	Antal	
per part	måltider	måltider	
Karlstad	0	158 000	
Kristinehamn	0	86 000	
Hammarö	0	9 700	
Regionen	0	77 000	
S:a	0	330 700	
Kostnad personal per måltid (kr)		9,0	
Kostnad råvaror per måltid (kr)		20,7	
Kostnad material per måltid (kr)		2,3	
Kostnad övriga kostnader per måltid (kr)		6,0	
Kostnad per måltid (kr)		38,8	